DOOR DE MODDER NAAR CORONIE.

DOOR

G. J. STAAL.

Het was niet meêgelopen. Onze bedoeling was te voet naar Coronie te gaan, beginnende aan den linkeroever van de Coppename, ergens nabij de monding, over de rits, die volgens gegevens van wijlen den Gouvernements-landsmeter, den bekenden onderzoeker der binnenlanden van Suriname, W. L. Loth, ongeveer evenwijdig aan de zeekust-lijn moest loopen. Eenige dagen te voren was een groepje mannen van Friendship, standplaats van den Districts-Commissaris van Coronie, vertrokken. Van uit Ingikondre, het Oostelijk eindpunt van den langen weg, waarlangs heel bewoond Coronie geconcentreerd is, zouden zij de rits opgaan en, zoekend en kappend, trachten door te dringen tot den oever der rivier, waar een witte vlag ons het beginpunt van onzen landtocht. zou aanduiden.

Toen wij, komende uit de Saramacca, in den namiddag de Coppename-punt omvoeren, was echter nergens aan den oever een witte vlag te zien. Dicht onder den kant stoomden wij langzaam rivier-opwaarts. Nog steeds niets. Wij vermoedden al, dat ons pad nog niet gereed was, toen wij aan de andere zijde der rivier, op de zandplaat aan de bocht, waar Saramacca en Coppename samenvloeien, bij de hutten, die daar staan als tijdelijke verblijven van de Coppename-visschers, menschen bespeurden, die klaarblijkelijk door het zwaaien van doeken onze aandacht trachtten te trekken. Wij voeren zoo ver mogelijk op de zandplaat aan en, inderdaad, vonden er de mannen van Coronie. Zij hadden eenige dagen de rits kunnen volgen, doch toen waren zij aan het dwalen

geraakt. Waarschijnlijk waren ze aan een punt gekomen, waar de rits — zooals zich meer vertoont — onderbroken werd door een stuk moeras; met andere woorden: waar de rits naar beneden boog om eerst een eind verder weder aan de oppervlakte te verschijnen. Ten uiterste belemmerd door den slappen bodem en wild-groeiend laag gewas, waarvan vooral het beruchte, doornige brantimaka het doordringen onmogelijk maakte, worstelden zij eenige etmalen zonder eten of drinken voort, niet wetend waarheen, totdat zij belandden aan de zeekust. Zij waren dus noordelijk uit de richting gedoold. Visschers, die langs de kust gevaren kwamen, vonden hen en brachten hen naar de zandplaat, waar zij ons hadden afgewacht.

De landtocht moest worden opgegeven; met de mannen van Coronie in een vlet op sleeptouw, stoomden wij terug naar post Groningen aan de Saramacca, waar we in den nacht aankwamen. In den vroegen ochtend van den volgenden dag werd de reis voortgezet naar Paramaribo, door het Saramaccakanaal. Inmiddels was last gegeven een stoomschip gereed te maken om over zee door te reizen naar Coronie en in den namiddag kliefde onze boot, onder den koepel van een heerlijk blauwen, hoogen hemel, het water der breede rivier, tusschen de wijkende boorden, bekleed met oeverheesters en rijzig houtgewas, waartusschen landhuizen van plantages, tintelend wit in het vlekkeloos schilderend zonnelicht, uitschenen en een enkel kerktorentje, zedig-voornaam, zich ophief boven de boomentoppen. Nieuw-Amsterdam, de stille, verspreide gebouwen, gevat in de bescherming der oude, mooi-groene wallen — het Geleidelicht, de ijzeren toren, die zoo fragile aandoet in de ontzaglijke ruimte — het Lichtschip, nu een donker stipje, rijzend en dalend op de nimmer rustende deining — de zee! En nu daalde uit het blauwe koepelgewelf de avond-schemer; de sterke zon zonk weg, al na aan den horizon; zachte kleuren vloeiden uit, teerder blauw en licht-violet, zee-groen en doorzichtig rose.

Het was geen gunstig tijdstip om te landen, toen wij den volgenden ochtend het anker lieten vallen nabij de

kust van Coronie, voor den ingang van het kanaal van Totness. Er liep al een sterke val en wij hadden dus groote kans, dat wij met onze roeibootten vóór of in het kanaal in de modder zouden blijven steken. Ik wilde het er echter op wagen. Sedert zware vloedgolven een groot stuk van de kust hadden weggeslagen, — een voorval van een jaar te voren, waarbij ook de lichttoren was ingestort, — kon de stoomboot zóó dicht naderen, dat wij in een kwartier van het schip af naar den ingang van het kanaal konden roeien. Dat ging dan ook best, en zelfs gelukte het nog een eind binnengaats te komen. Maar toen begon een ploeteren en duwen en wringen — tot eindelijk onze boot onwrikbaar vastgezogen zat in het taaie slib. Snel liep het water af; aan voortgaan was geen denken meer.

Wat nu? Een tij overliggen, in de open boot, onder een verzengende, scherpe hitte, weldra gedwongen-onbeweeglijk overgegeven aan den aanval van millioenen muskieten?

Dan maar liever er recht tegen in! Tegen modder en hitte, muskieten en mampieren! En zoo bestonden wij het te voet den tocht te maken langs het kanaal naar Totness. De waterlaarzen aan de voeten, de beenen in puttee's gewikkeld, het gezicht beschermd door een sluijer van muskietengaas, afhangend van den hoed en om de hals afgesloten, de handen in lange, losse gaas-manchetten — zoo togen wij op weg. Onze weg was niet anders dan een heel smalle strook oever-modder, wat hooger en wat harder dan het slib van de waterlijn, begrensd aan landzijde door dicht maka, soms dwars over de strook uitgegroeid, zoodat de versperring eerst moest worden weggekapt. In den zachten, kleverigen bodem zonken de voeten diep weg; een enkele maal, als geen steun in de glibberige massa te vinden was, moest wat hout verzameld worden; dan werden de dunne takjes en stengels schots en scheef op de modder gelegd en schoven wij glijdend voort over onzen elastischen kunstweg tot wij weer vaster grond troffen. Millioenen krabben wriemelden om onze voeten, opgeschrikt vluchtten zij in de tallooze gaten en gangen, waarmede de oever als een zeef

doorboord was; wij konden het niet helpen dat schalen kraakten onder onze stappen. Verwoed vielen ontelbare muskieten ons aan. Op de jassen en sluiers hoopten zij samen in ongelooflijke massa's; letterlijk zwarte vlekken plakten zij er. Ik liep zonder sluier — maar de dikst denkbare rookwolken uit mijn pijp waren onmachtig om de gonzende, stekende, sarrende saters maar eenigszins af te weren.

Twee, drie uren deden wij over den weg. Ik weet het niet precies meer. Het is mij bijgebleven, dat het één uur in den middag was, toen wij bij de sluis van Totness aankwamen — en tien minuten later verschaft de woning van den Districts-Commissaris ons volkomen bevrediging van onze innigste verlangens: lafenis voor onze verschroeide kelen, verlossing uit onze geplakte, besmeurde kleeren, de heerlijkheid van een bad en rust voor onze ledematen.

's Nachts hoorde ik van uit mijne kamer het gedreun van het vloedwater op de kust; dat waren de golven, die onmeedoogend beukten en braken het oeverland, banken aandroegen en versmeten, kanalen verstopten, vuurtorens velden en alle menschenwerk om den toegang naar Coronie te verbeteren, te niet deden. En ik dacht aan die andere vijanden, die ik ontmoet had op onzen weg en beeldde ze uit in afzichtelijke gedaanten: weeke moddergedrochten, gloeiende vuurdraken, muskieten als vogels zoo groot, mampieren als meikevers, krabben als zeeschildpadden, met reuzenscharen gewapend, in drommen aanruk-kend om de poort der kust te verdedigen tegen iederen indringer, aanvallend, verstikkend, brandend, stekend en snijdend wie het waagde den drempel te betreden van hun gebied.

Maar achter den muur der verschrikking lagen zoo vredig en stil de huisjes en kerkjes in het bekoorlijke palmenpark, dat Coronie is.